

#APacHDR2024

АЗИ, НОМХОН ДАЛАЙН БҮС НУТГИЙН ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙН 2024 ОНЫ ИЛТГЭЛ

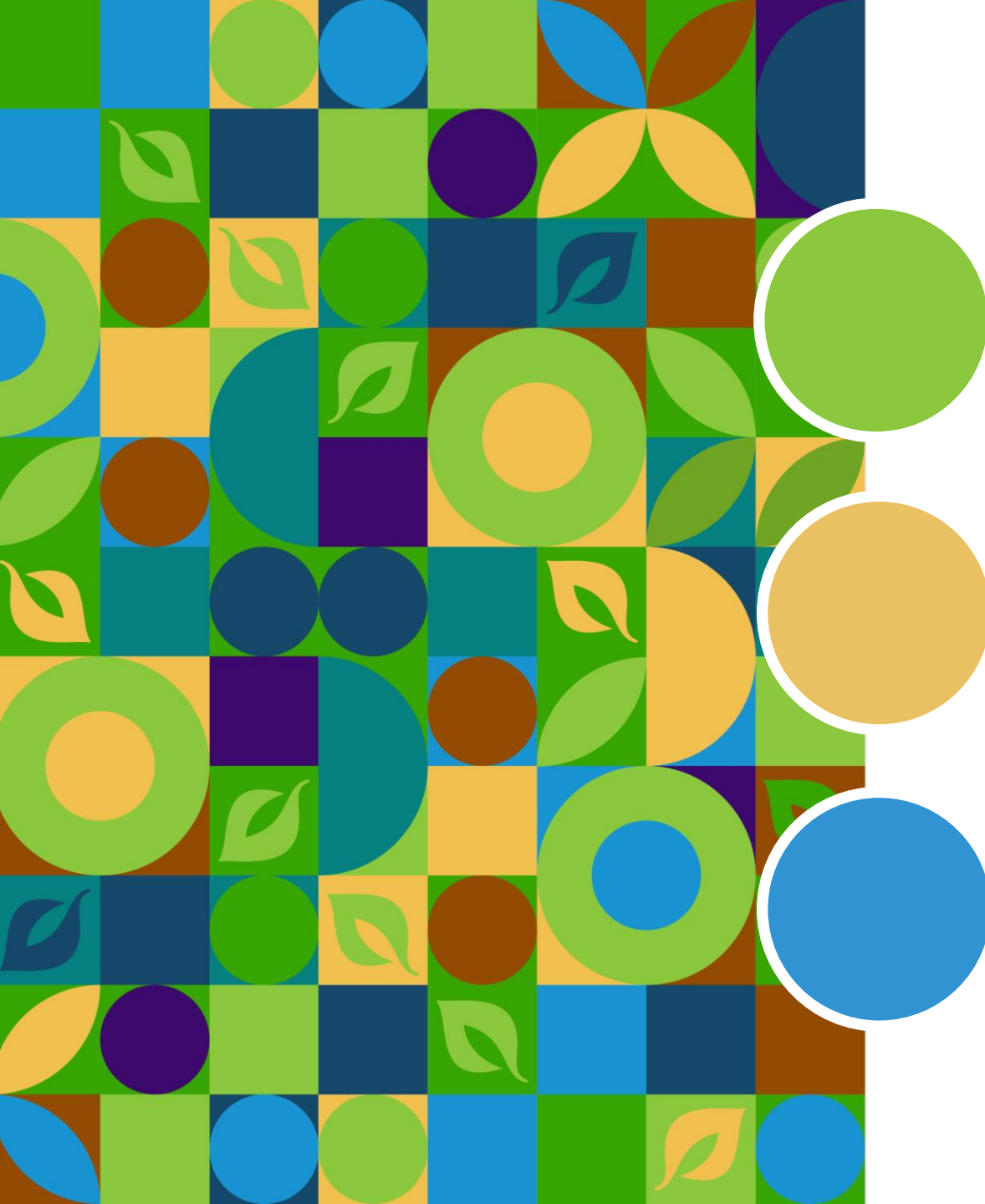
ИРЭЭДҮЙГЭЭ БҮТЭЭХ НЬ: АЗИ, НОМХОН ДАЛАЙН БҮС НУТГИЙН ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙН ШИНЭ ЧИГЛЭЛ

2024 REGIONAL HUMAN DEVELOPMENT REPORT FOR ASIA AND THE PACIFIC

MAKING OUR FUTURE: NEW DIRECTIONS FOR HUMAN DEVELOPMENT IN ASIA AND THE PACIFIC

2023 оны 11-р сарын 28
Их Эзэн Чингис Хаан танхим,
Төрийн ордон

28 November 2023
Chinggis Khaan Hall, State
Palace

A decorative graphic on the left side of the slide features a grid of colorful squares in shades of green, blue, brown, and purple. Some squares contain stylized leaf or circular motifs. Three large, semi-transparent circles in light green, light orange, and light blue are overlaid on the right side of the grid.

**Бидний өнөөгийн нөхцөл байдал
ямар байна вэ?**

Шинэ чиглэлүүд яагаад хэрэгтэй вэ?

Ирээдүйгээ хэрхэн бүтээх вэ?

Бидний өнөөгийн нөхцөл байдал ямар байна вэ?

Ази, Номхон далайн бүс нутгийн хүний хөгжил
нь

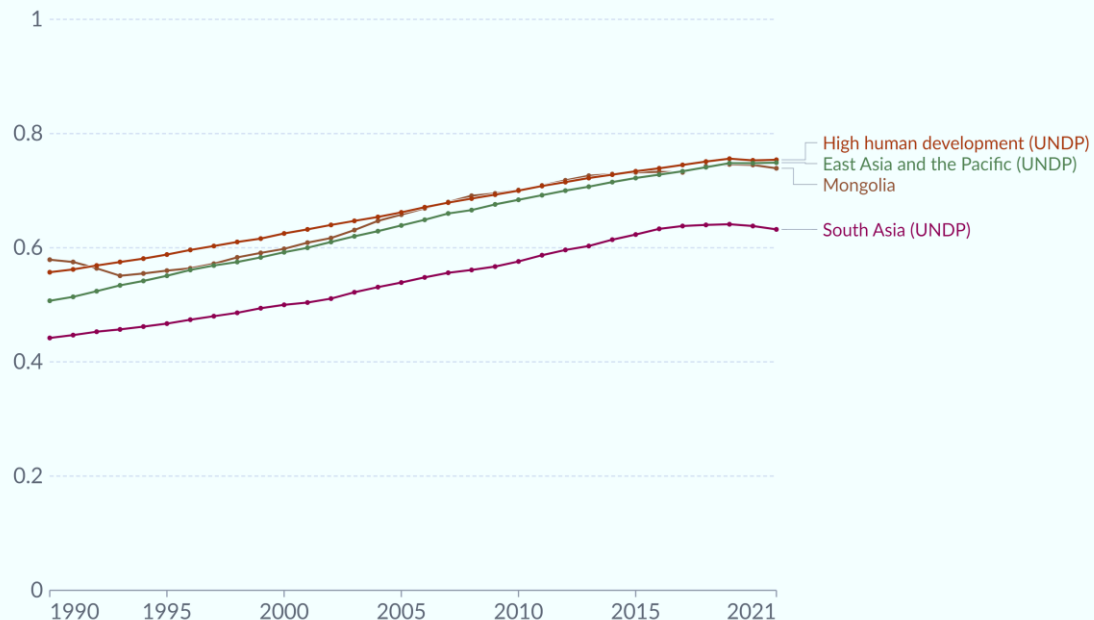
- Урт хугацааны ахиц дэвшил
- Тэгш бус байдал болон
- Өргөн цар хүрээний тогтворгүй байдлын түүх байсаар ирсэн

Урт хугацааны ахиц дэвшил

Бүс нутаг ба Монгол Улсын хүний хөгжлийн тренд (1990 – 2021)

Human Development Index, 1990 to 2021

The Human Development Index (HDI) is a summary measure of key dimensions of human development: a long and healthy life, a good education, and a decent standard of living. Higher values indicate higher human development.

Data source: UNDP, Human Development Report (2021-22)

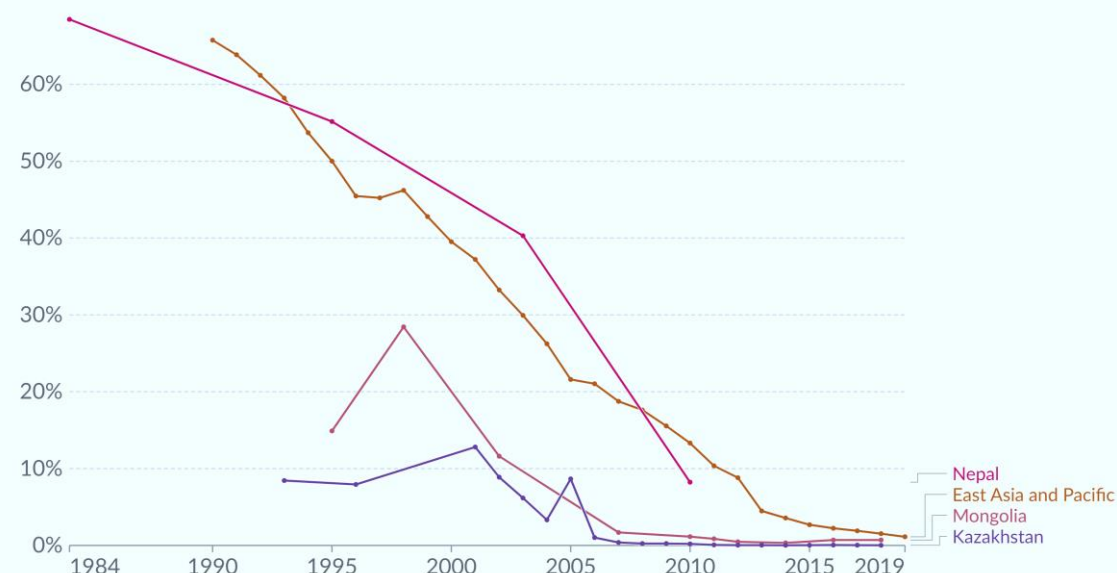
OurWorldInData.org/human-development-index | CC BY

Монгол Улс хүний хөгжил өндөртэй орнуудын тоонд багтдаг ч сүүлийн жилүүдэд дэлхийг хамарсан олон хямралуудын улмаас орлого, сургуульд сурсан жил, дундаж наслалт зэрэг үзүүлэлтүүд буурч байна.

Бүс нутаг болон Монгол Улсын ядуурлын түвшингийн бууралт

Share of population living in extreme poverty, 1984 to 2019

Extreme poverty is defined as living below the International Poverty Line of \$2.15 per day. This data is adjusted for inflation and for differences in the cost of living between countries.

Data source: World Bank Poverty and Inequality Platform (2022)

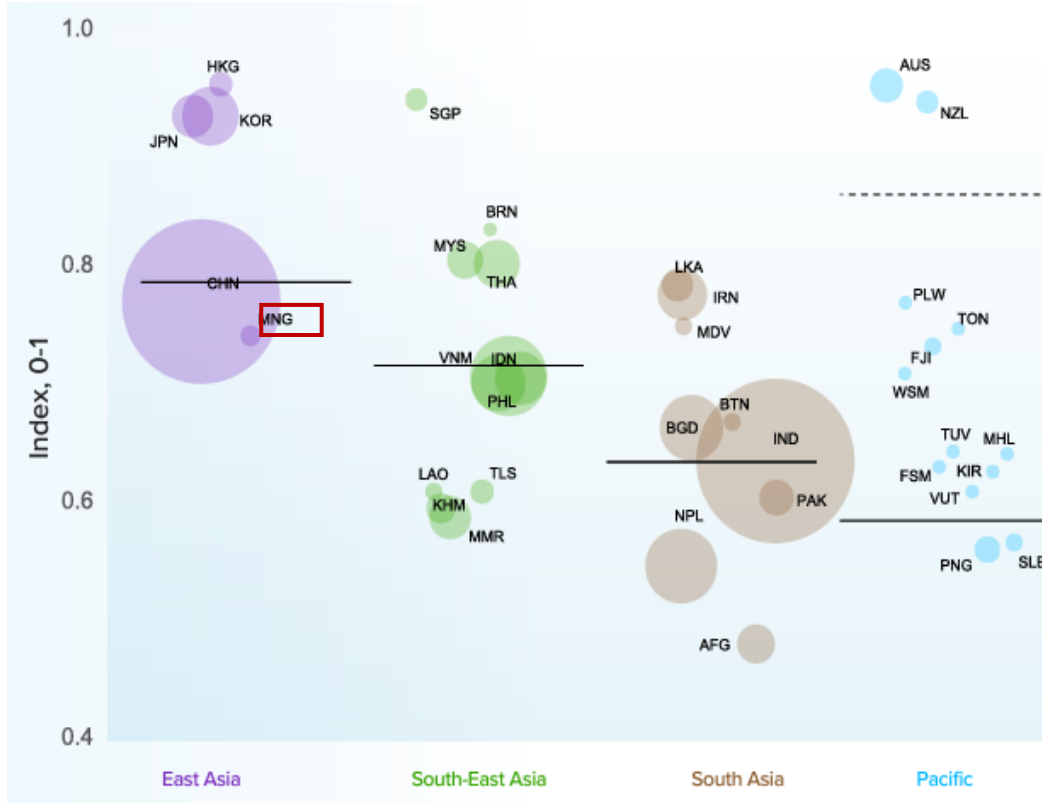
Note: This data is expressed in international-\$ at 2017 prices. Depending on the country and year, it relates to income measured after taxes and benefits, or to consumption, per capita.

CC BY

Ази-Номхон далайн бүс нутаг хүний хөгжил, амьжиргааны түвшинд нийтдээ томоохон ахиц дэвшил гаргаж, 1.5 тэрбум гаруй хүнийг орлогын нэн ядуу түвшнээс гаргасан. Эдгээр ололт амжилтын үндэс нь боловсрол, эрүүл мэндийн салбарт гарсан томоохон дэвшил юм. Монгол Улсын хувьд ядуурлын түвшин буурч байсан ч сүүлийн жилүүдэд харьцангуй удаашралтай болоод байна.

Тэгш бус байдал

Улс орнуудын хүний хөгжлийн индекс (2021)

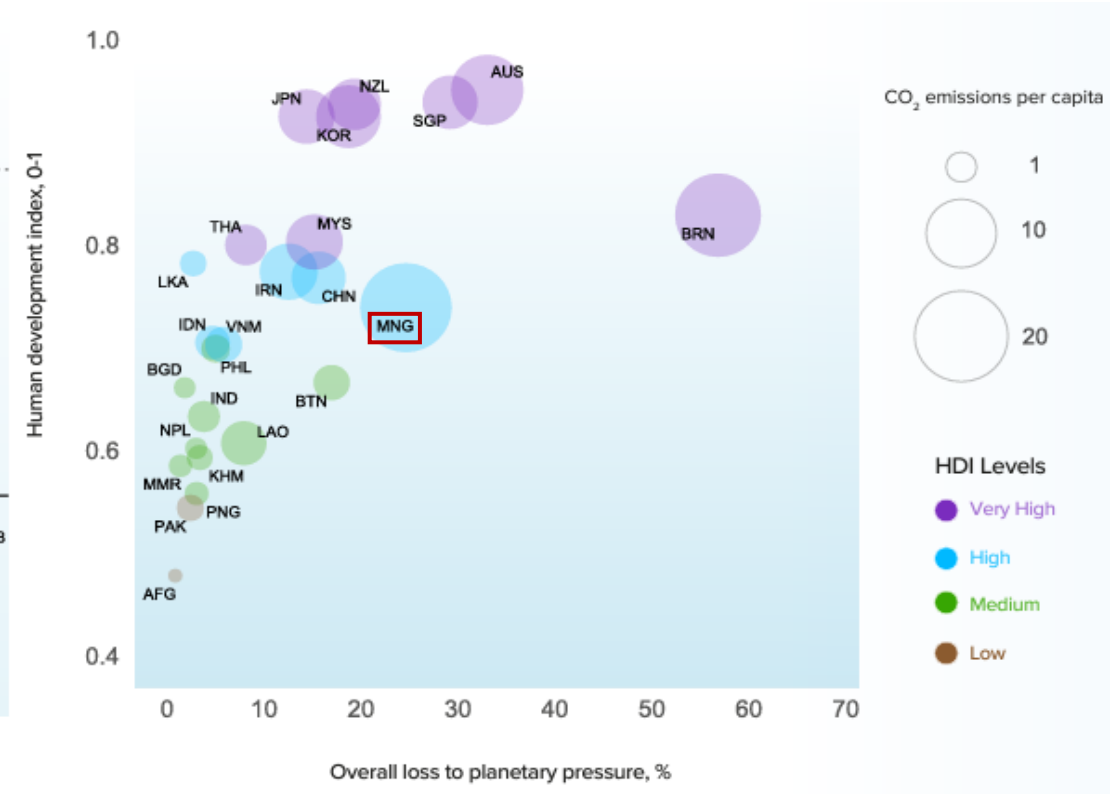

Source: HDI database.

Note: Horizontal lines are the population-weighted average of the HDI for each subregion during the period. For the Pacific subregion, the solid line includes Pacific Island Countries only, whereas the dashed line covers Oceania, thus including Australia and New Zealand.

Бүх бүс нутаг, улс орнууд хүний хөгжлийн индексд ахиц дэвшил гаргаж байгаа ч Ази Номхон далайн бүс нутагт хүний хөгжлийн нэгдсэн үр дүнг бий болгож чадаагүй л байна.

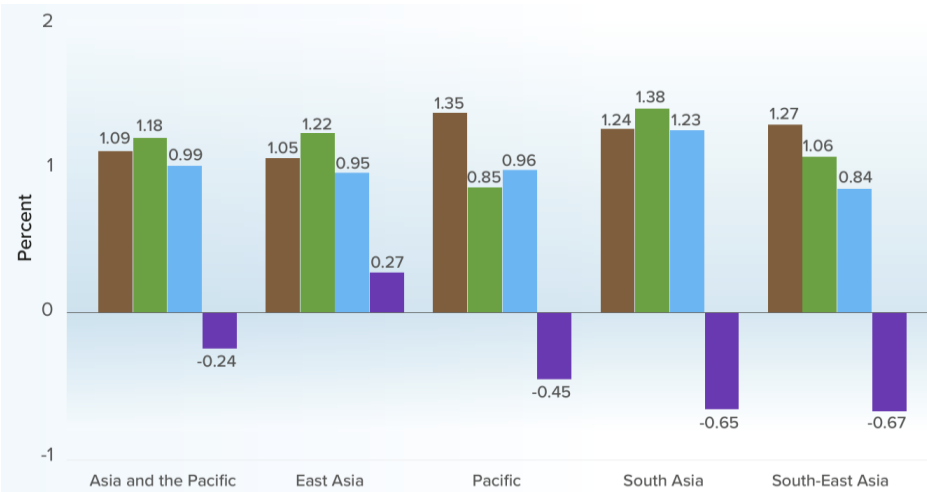
Эх дэлхийд учруулж буй дарамт (CO2 ялгаралтаас үүдсэн дарамт, 2021)

Эдгээр ахиц дэвшил нь өргөн цар хүрээтэй тэгш бус байдал, эх дэлхийд учруулж буй хүндхэн дарамтын үнэ цэнд бий болсон. Эдгээрээс үүдэн ХХИ нь хамгийн их буурсан орнууд нь Зүүн Ази болон хүний хөгжлийн хамгийн өндөр түвшинд байгаа улс орнуудад ажиглагдсан.

Өргөн цар хүрээг хамарсан тогтворгүй байдал

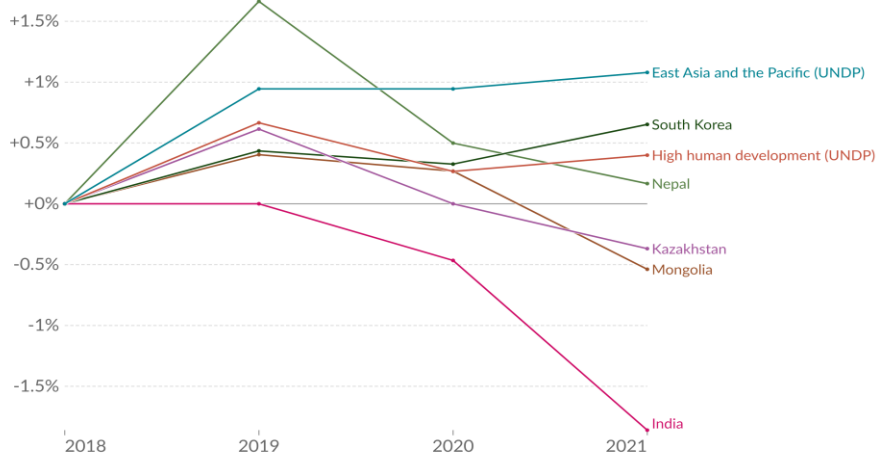
ХХИ (дундаж өсөлт, тодорхой он цагуудад)

Source: HDI database. 1990-1999 2000-2009 2010-2019 2020-2021

Change in human Development Index, 2018 to 2021

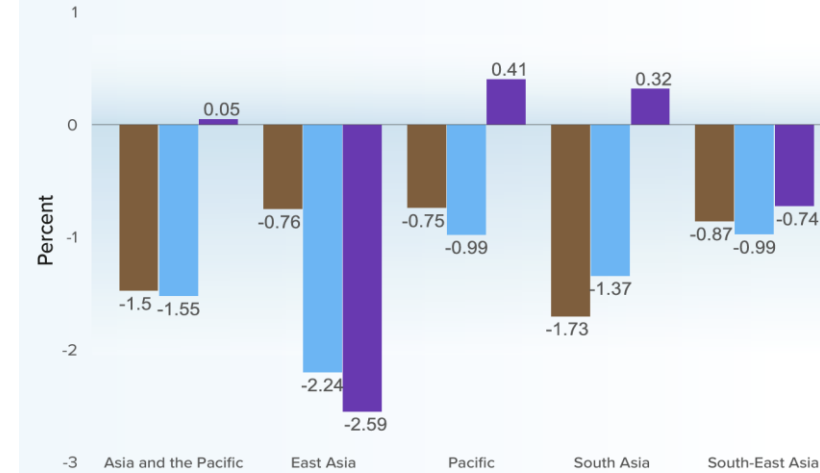
The Human Development Index (HDI) is a summary measure of key dimensions of human development: a long and healthy life, a good education, and a decent standard of living. Higher values indicate higher human development.

Data source: UNDP, Human Development Report (2021-22)

OurWorldInData.org/human-development-index | CC BY

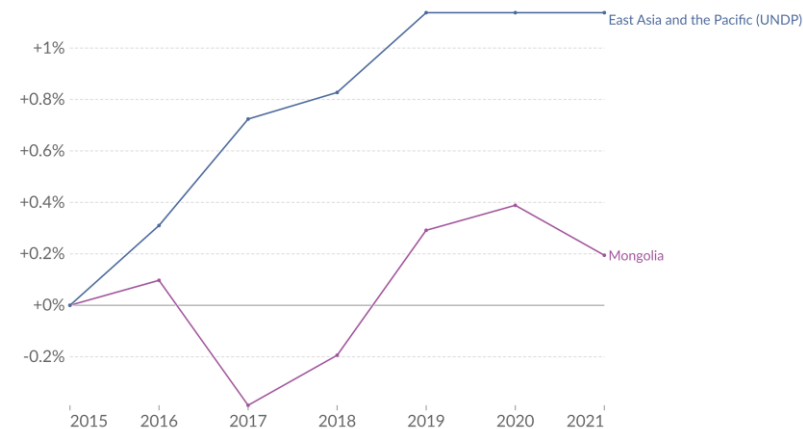
Жендэрийн тэгш бус байдлын индекс (дундаж өсөлт, тодорхой он цагуудад)

Source: HDI database. 2000-2009 2010-2019 2020-2021

Change in gender Development Index, 2015 to 2021

The Gender Development Index (GDI) measures gender inequalities in the achievement of key dimensions of human development: a long and healthy life, a good education, and a decent standard of living. Values close to 1 indicate higher gender equality.

Data source: UNDP, Human Development Report (2021-22)

OurWorldInData.org/human-development-index | CC BY

Note: Values below 1 indicate higher human development for men than women, while values above 1 indicate the opposite.

- Бүс нутгийн хэмжээнд төдийгүй Монгол Улсад хүний хөгжлийн эрч мэдэгдэхүйц удааширч байна

- Цар тахлын жилүүдэд жендэрийн тэгш байдлын ахиц дэвшилд ухралт ажиглагдаж байна

A decorative graphic on the left side of the slide, consisting of a grid of squares in various colors (green, blue, brown, purple, orange). Each square contains a stylized icon: a leaf, a circle, or a square. A large, semi-transparent orange circle is overlaid on the grid, partially overlapping the text area.

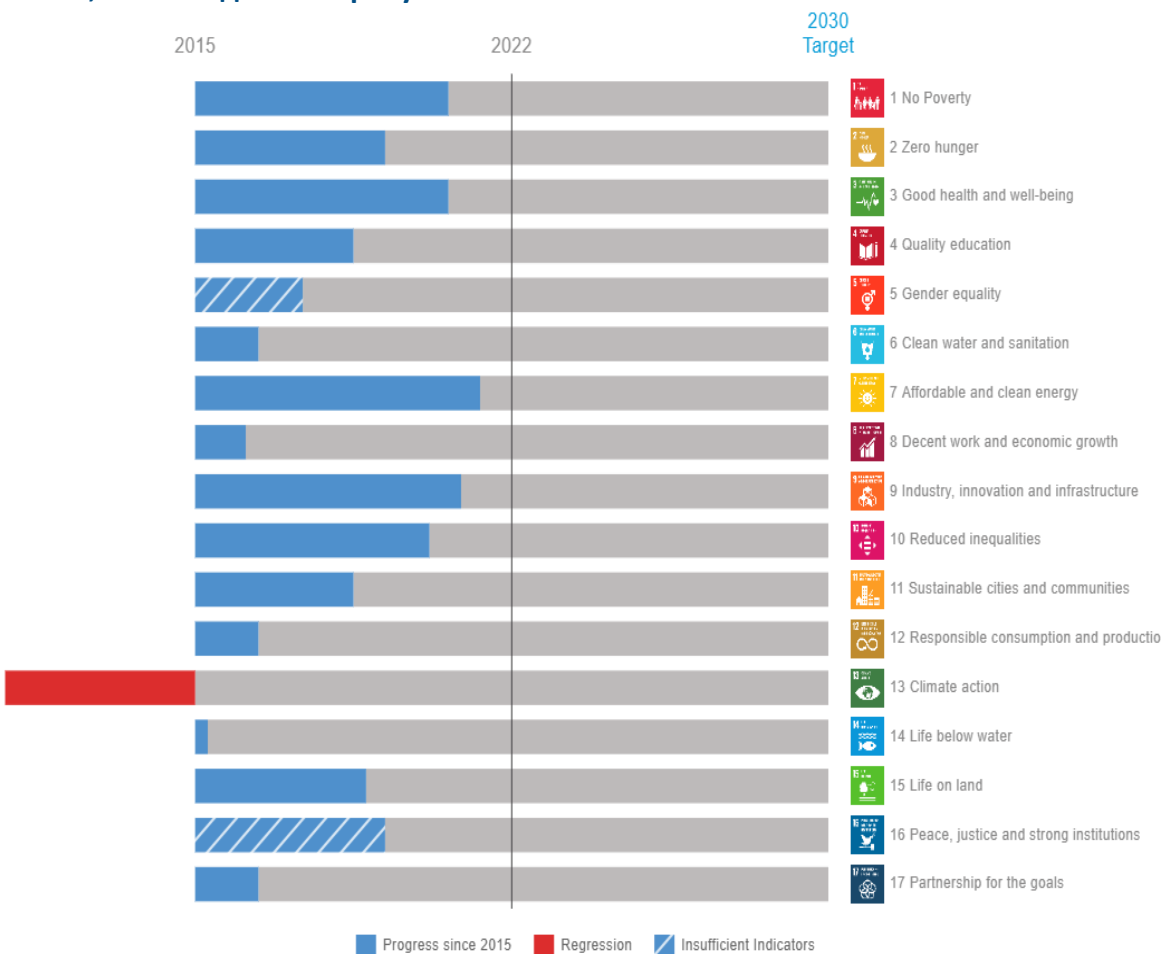
Шинэ чиглэлүүд яагаад хэрэгтэй вэ?

Өөрчлөлтийг яаралтай хийх хэрэгцээг бий болгож
буй 3 шалтгаан

- Биелэгдээгүй зорилго, амбиц
- Хүн төрөлхтний аюулгүй байдалд учирсан өсөн нэмэгдэж буй заналхийлэл
- Илүү тогтворгүй, тодорхойгүй ирээдүй

Биелэгдээгүй зорилго, амбиц

Ази, Номхон далайн бүс нутаг

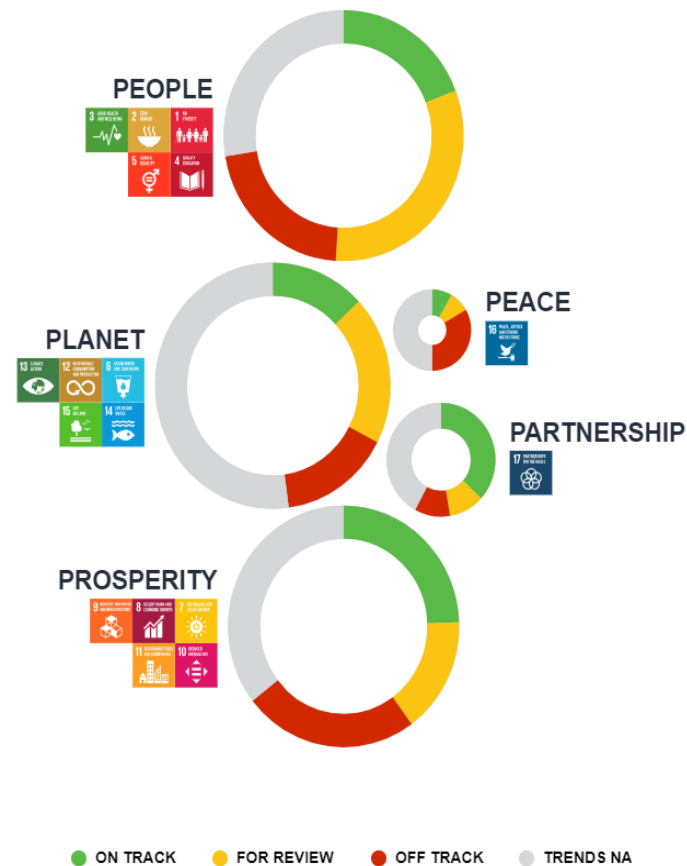

Source: UNESCAP 2023. Asia and the Pacific SDG Progress Report 2023.

Өнөөгийн ахиц дэвшлийн хурдаар Ази, Номхон далайн бүс нутаг 2030 он гэхэд хэмжиж болох 118 зорилтын 90%-г биелүүлэхээргүй байна.

Тогтвортой хөгжлийн 5P-ийн дагуу ангилсан Монгол Улсын ТХЗ-ын зорилгуудын зорилтууд

Source: UNDP SDG Push Diagnostics

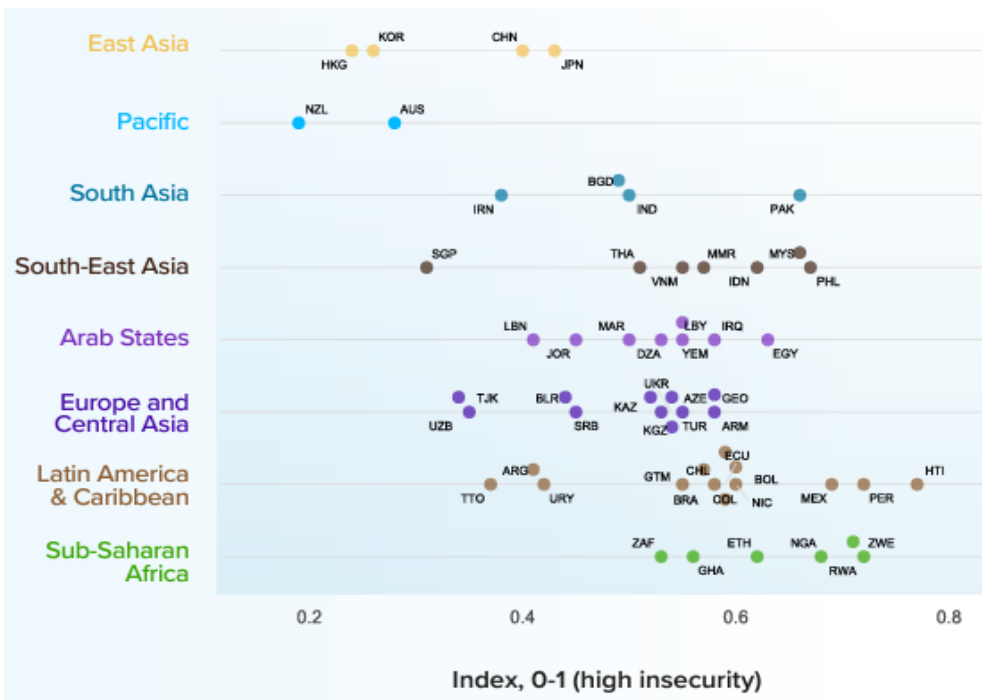
Монгол Улсын хувьд ТХЗ-ын хэмжигдэхүйц 83 шалгуур үзүүлэлтээс ердөө 32 нь (38.6 хувь) нь 2030 он гэхэд зорилтоо биелүүлээр байна (ҮСДИ 2023)

Хүн төрөлхтний аюулгүй байдалд учирсан өсөн нэмэгдэж буй заналхийлэл

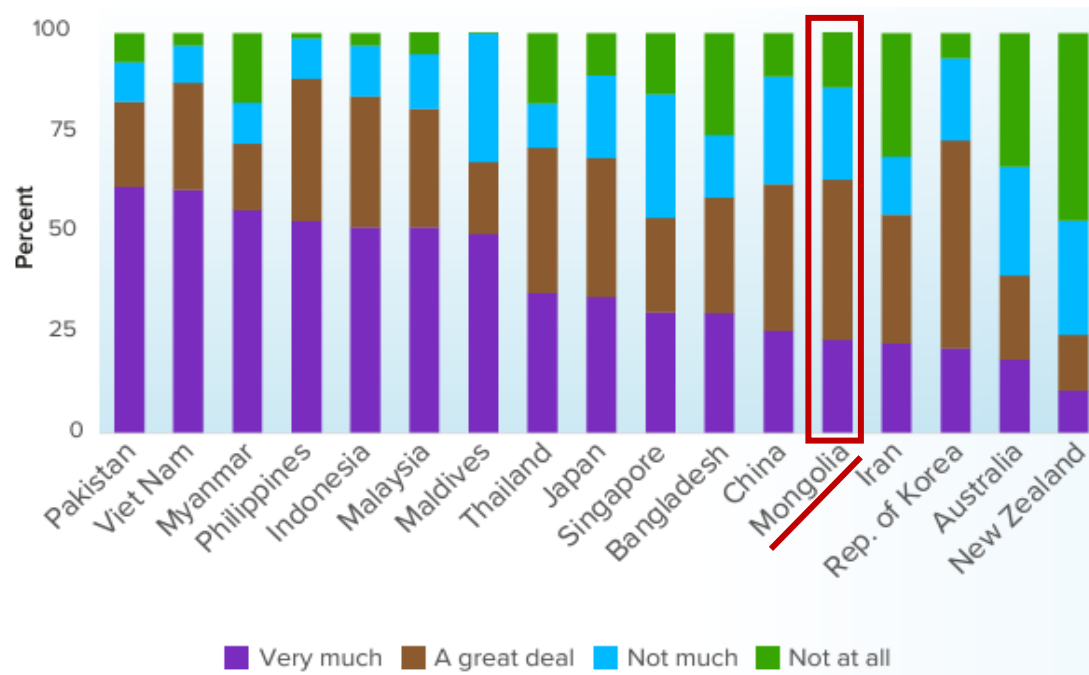

Хүний аюулгүй байдлын мэдэгдэж буй индекс (2017 – 2020)

Source: UNDP Human Development Report Office, based on World Values Survey, 2017-2020.

Судалгаанд хамрагдагсдын дунд ажлын байраа алдах эсвэл ажил олдохгүй байна гэж санаа зовдог хувь (2017-2022)

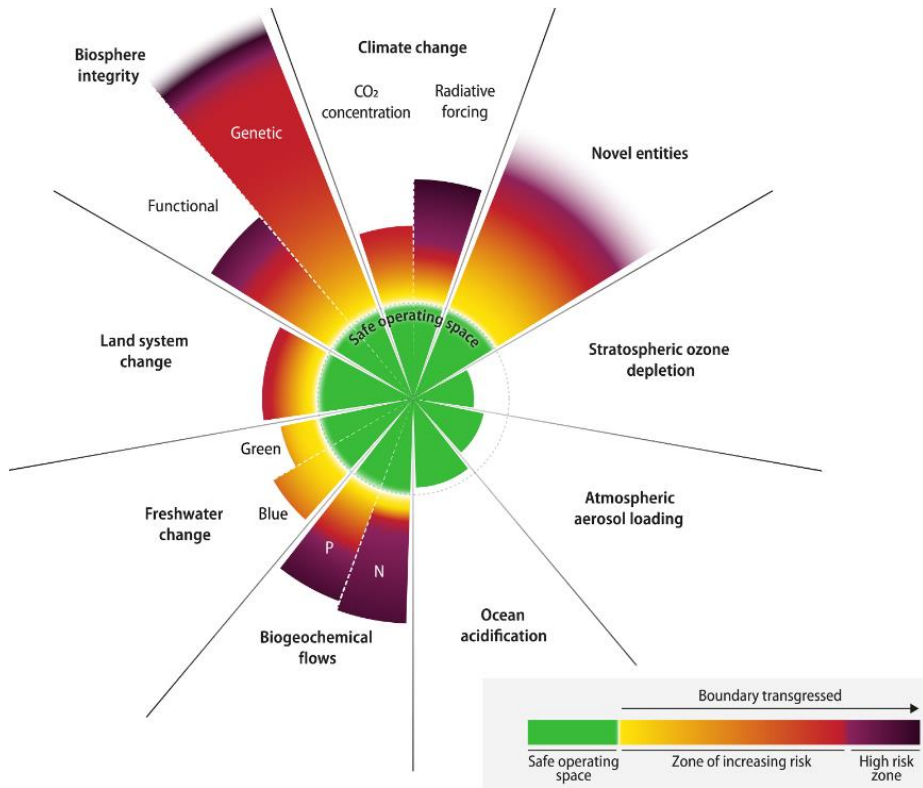

Source: World Values Survey. Wave 7 (2017-2022)

- Ази, Номхон далайн орнуудад олон сая хүмүүс эдийн засаг, байгаль орчин, нийгэм, улс төрийн эрсдэл бүхий аюул заналхийлэл дор амьдарч байна.
- Дэлхий даяар 7 хүн тутмын 6 нь аюулгүй байдалдаа санаа зовниж байна.
- Азийн олон оронд эдийн засаг, улс төр, боловсролын олон талт хэвшмэл үзэл баримтлал оршсоор байна - хүмүүсийн дийлэнх нь жендэрийн тэгш байдлын тухайд хамгийн багадлаа нэг өрөөсгөл байр суурьтай байна.
- Бүс нутгийн хэмжээний иргэдийн дийлэнх нь ажлын байраа алдах болон эдийн засгийн тогтвортой байдалдаа санаа зовниж байна.
- Монголчуудын дийлэнх нь буюу 65 гаруй хувь нь ажлын байраа алдахад санаа зовж байна. Тэд үүнийг нэг бол том асуудал эсвэл маш том асуудал гэж үздэг

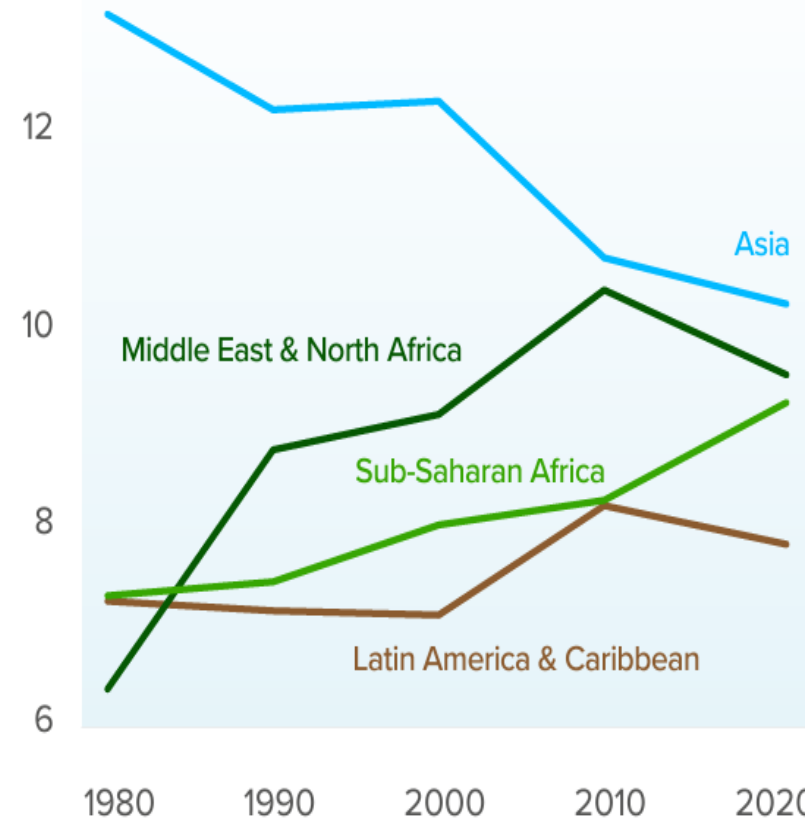
Илүү тогтворгүй, тодорхойгүй ирээдүй – Оршихуйд учирч буй эрсдэлүүд

Эх дэлхийн оршихуйн тулд гэтэлж болохгүй хил хязгаарууд

Source: Richardson and others (2023).

Орлогын түвшнээрээ доод 50%-ын бүрдүүлж буй хувь

Source: World Inequality Database.

- **Хотжилт, хүн төрөлхтний байгальд дэлхийг үргэлжлүүлэн гэмтээсээр байгаа байдал нь уур амьсгалын өөрчлөлт, тахлын эрсдэлийн нөлөөг улам гааруулж эмзэг бүс нутагт оршихуйн эрсдэлүүдийг бий болгож байна. Энэ нь цаашлаад эдийн засгийн тогтвортой байдал нөлөөлж байна**
- **Ардчилал ба институцийн элэгдэл: Олон нийтийн болон иргэний нийгмийн орон зайн хязгаарлал 1978 оны түвшинд хүрч байна**
- **Үүнээс үүдэн тэгш бус байдал өсөн нэмэгдэж, төрд итгэх итгэл буурч, мөн популист санаачлагууд өсөх хандлага бий болж байна.**
- **Нийгмийн сүлжээгээр хуваагдан туйлширсан олон нийт: Хуурамч мэдээллүүд үл ойлголцол, хуваагдлыг тэлж байгаагаас гадна эрс тэс үзэл бодлыг онцлон харуулах алгоритмууд тэлж байна.**

A large decorative graphic on the left side of the slide features a grid of colorful squares. Each square contains a different geometric or organic shape, such as circles, leaves, and abstract patterns, in various colors including green, blue, yellow, and purple. A large, solid blue circle is positioned on the right edge of this grid, partially overlapping the text area.

Ирээдүйгээ хэрхэн бүтээх вэ?

Бүс нутгууд өөрийн туршиж батлагдсан загварт түшиглэх нь зүйн хэрэг ч хүний хөгжлийн шинэ чиглэлийг тодорхойлохын тулд өмнөх дадал зуршлаа шинэчлэх шаардлагатай.

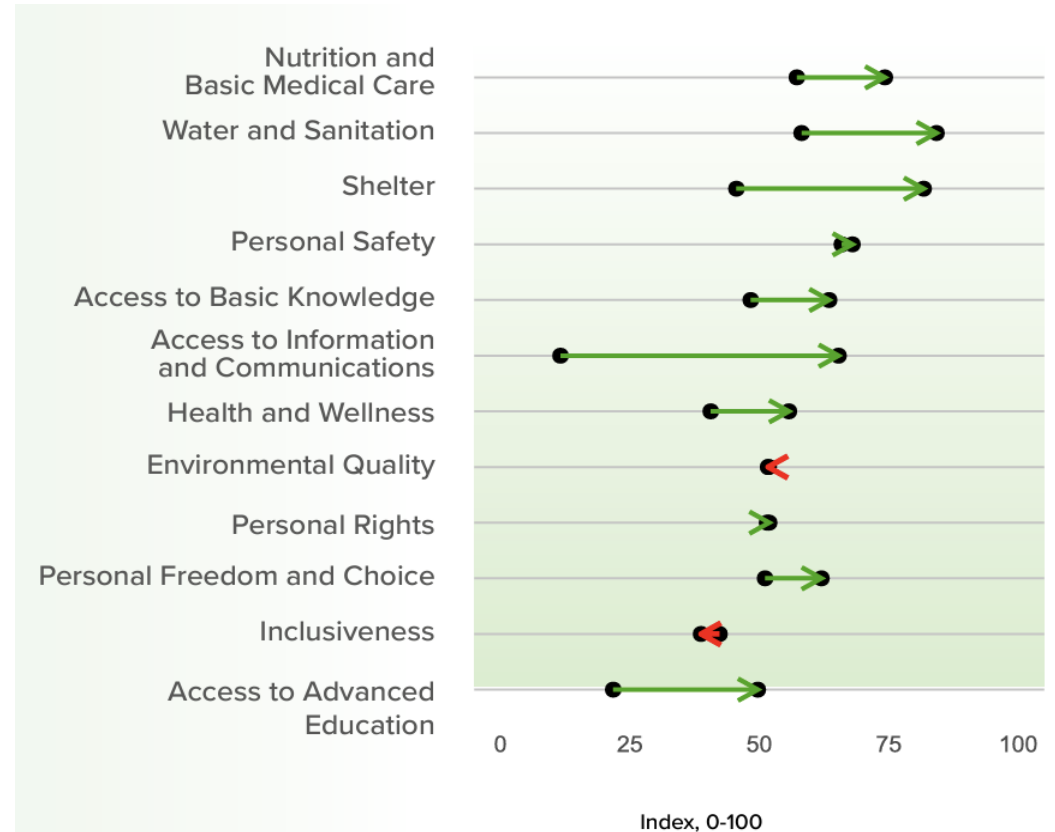
- Хүний хөгжлийг үндсэн зорилгоо болгох,
- Эдийн засгийн өсөлтийн стратегийг шинэчлэн тодорхойлох,
- Бодит өөрчлөлтийг бий болгохыг эрмэлзэх

Хүний хөгжлийг үндсэн зорилгоо болгох

ШИНЭ ЧИГЛЭЛҮҮД

- Хүний хөгжлийн үзэл баримтлал сайн хөгжсөн ч үндсэн зорилго болж чадаагүй байна
- Ирээдүйн стратегийн гол цөмд хүмүүсийг байрлуулахын тулд бидэнд "системийн дахин тохируулга" хэрэгтэй
- Бодлогын сонголтууд
  - Хүмүүсийн сонголтыг өргөжүүлэх
  - Хүний аюулгүй байдлыг сайжруулах
  - Хойч үеийнхнийхээ эрх ашгийг хамгаалах

Нийгмийн ахиц дэвшлийн индекс 1990-2022

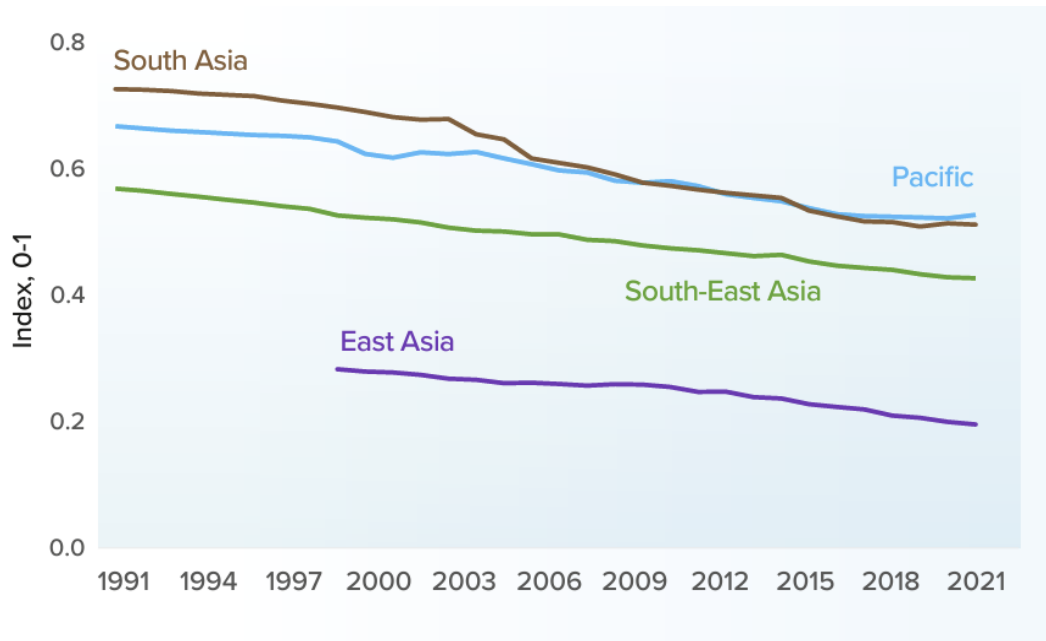

Source: Social Progress Imperative.

Хүмүүсийн сонголтыг өргөжүүлэх

- Амь бөхтэй орших бүтцийн гадуурхалыг арилгаж, хүний нэр хүндийг дээдлэх
- Хүний чадамжийг тэлэх

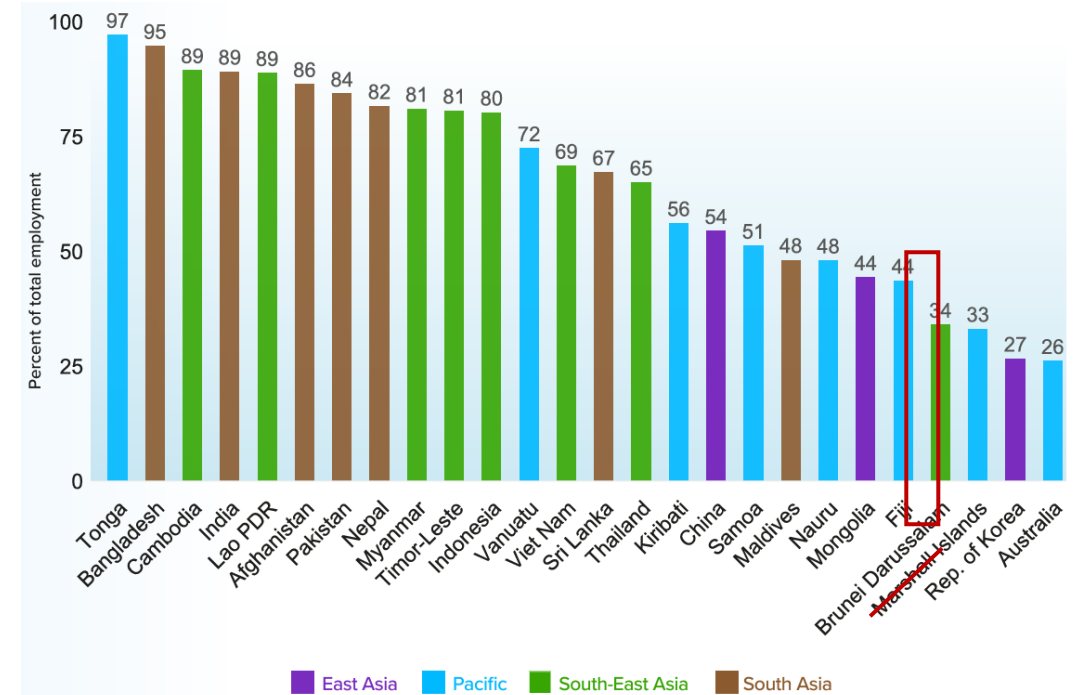
Жендэрийн тэгш бус байдлын индекс, 1990-2021

Source: HDI database.

Ялгаварлан гадуурхах хуулиудыг хүчингүй болгож, нийгмийн хор хөнөөлтэй хэм хэмжээ, зан үйлийг арилгах. Бодлогын арга хэмжээг соёлын өөрчлөлт, олон нийтийн оролцоотой хослуулах.

Албан бус салбарын хөдөлмөр эрхлэлт

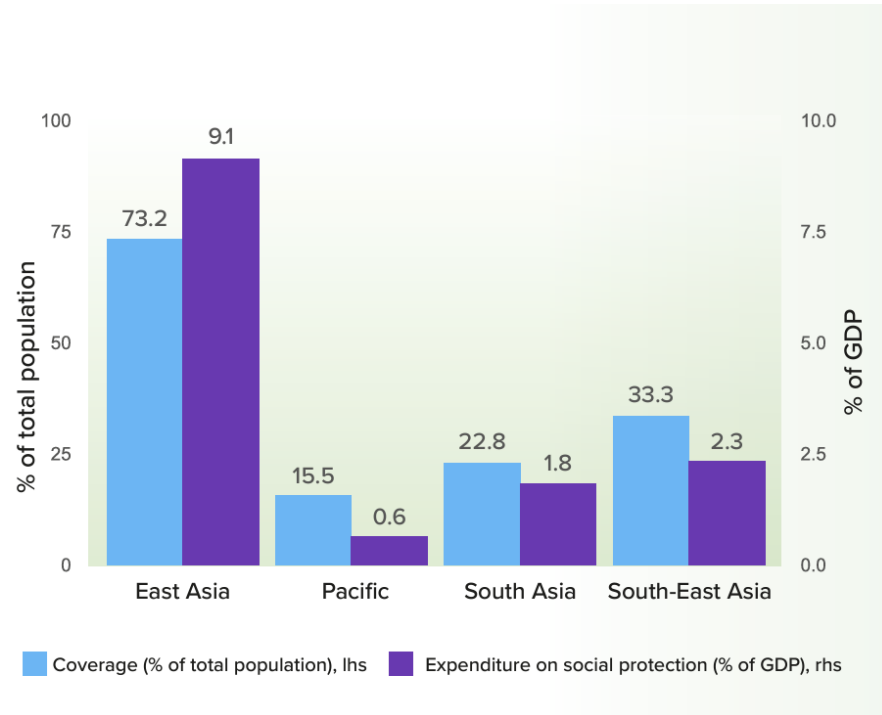
Source: All countries except China from ILOSTAT. China data are from ILO (2018a).

1.3 тэрбум албан бус салбарт ажиллагсдын хүний эрх, нэр төрийг хууль эрх зүйн хүрээнд хүлээн зөвшөөрөх. Хөдөлмөрийн мөлжлөгө, хүчирхийллээс хамгаалах эрх зүйн хамгааллыг хангах. Нийгмийн хамгааллыг бий болгох.

Хүний аюулгүй байдлыг сайжруулах

- Нийгмийн хамгааллын тогтолцоог өөрчлөх
- Хүний аюулгүй байдал, хөгжлийн төлөө эрүүл мэндийг хамгаалах
- Эрсдэлд суурилсан хөгжилд хөрөнгө оруулах
- Хүнсний аюулгүй байдлыг хангах

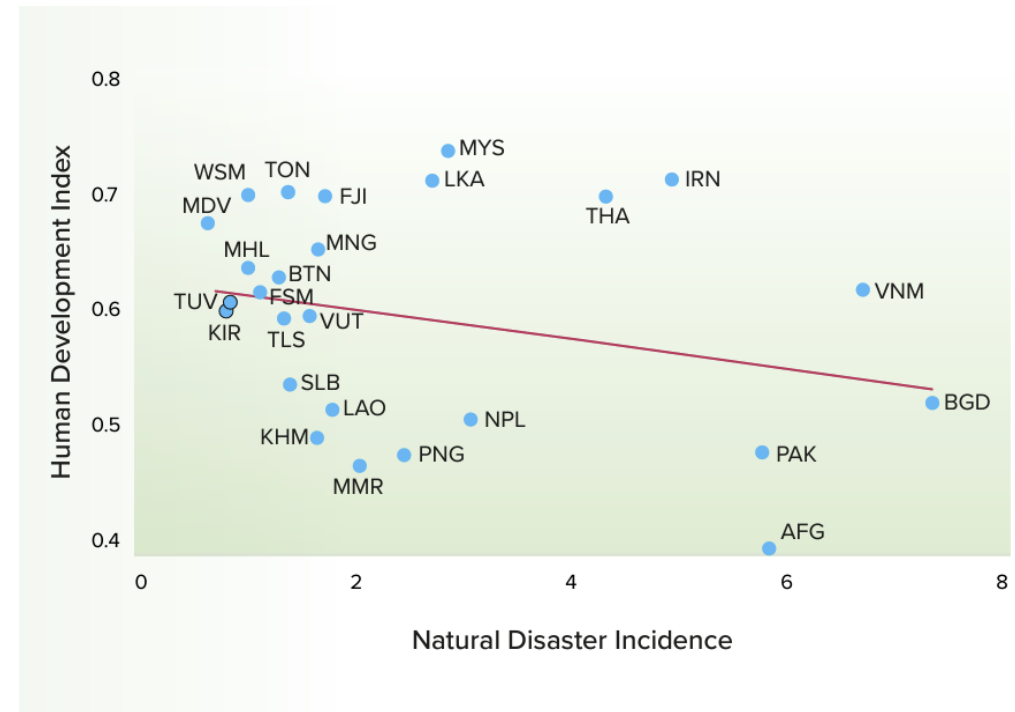
Нийгмийн хамгааллын хамрах хүрээ, зарцуулалт, с. 2020 он

Source: ILO Social protection database.

Дундаж насны болон эмэгтэйчүүд, охидын хамгааллын хамрах хүрээг өргөжүүлэх. Эрсдэл даах чадамжийг хөгжүүлэх. Эмзэг бүлгийн иргэдийн хэрэгцээ шаардлагад дасан зохицох. Эрт сэрэмжлүүлэх системийг хөгжүүлэх.

Байгалийн гамшгийн давтамж ба хүний хөгжил

Source: Brueckner et. al (2023).

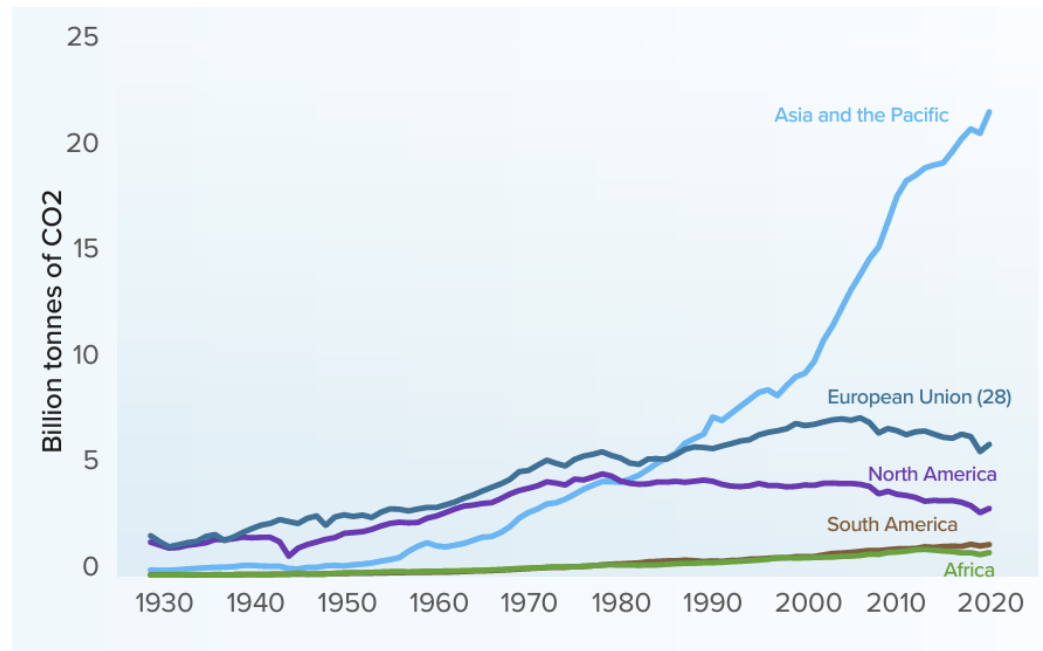
Хамгийн их хохирол амссан хүмүүсийн хөгжлийн индекс бага байдаг. Эрсдэлийг ойлгож, түүнд нийцүүлэн хөрөнгө оруулалт хийх. Бүс нутгийн хэмжээнд хамтран ажиллах. Технологийн хүчийг ашиглах

Хойч үеийнхнийхээ эрх ашгийг хамгаалах

- Тэгш, хүртээмжтэй эрчим хүчний шилжилтийг хурдасгаж, хүлэмжий хий ялгарлыг тэглэх
- Уур амьсгалын өөрчлөлтөд тэсвэртэй байдалд хөрөнгө оруулалт хийх

- Байгаль орчноо хамгаалах
- Төрийн санхүүг илүү хариуцлагатай удирдах

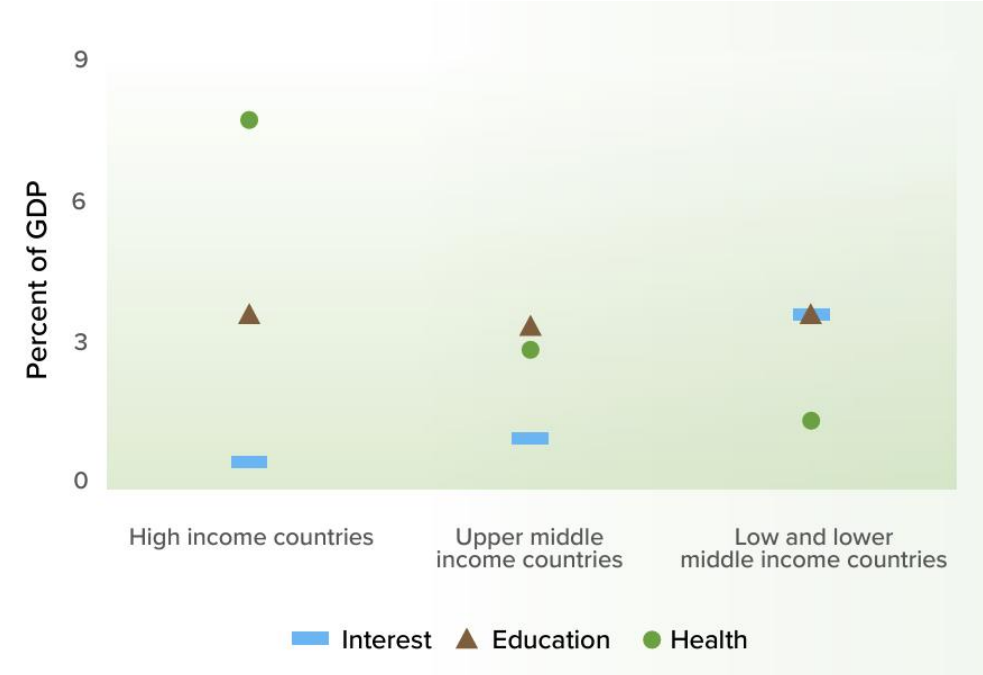
Дэлхийн бүс нутгуудын жилийн CO2 ялгаруулалт, 1930–2021

Source: Our World in Data.

1990 оноос хойш дэлхийн CO2 ялгаруулалтад тус бүс нутгийн хувь нэмэр ¼-ээс ½ болж өссөн. Эрчим хүчний хэрэглээний 85 хувийг шатах малтмал түлш бүрдүүлж байна. Ирээдүйд хүлэмжий хий ялгарлыг тэглэхэд эдийн засгийг далайцтай өөрчлөх шаардлагатай.

Төрийн төсвийн зарлага: зээлийн хүү, боловсрол, эрүүл мэнд (2019-21)

Source: UNCTAD (2023).

Нэмэгдсээр буй улсын өр нь хүний хөгжлийн хөрөнгө оруулалтыг хязгаарлаж байна. Өрийн бүтцийн өөрчлөлтийг цаг тухайд нь хийж, өрийн менежментийг үр дүнтэй хэрэгжүүлэх хэрэгтэй. Санхүүжилт татаж, нийгмийн хамгааллын зардлыг зорилтоттойгоор хүргэх. Олон улсын тавцан дахь түншлэлээ хөгжүүлэх.

A decorative graphic on the left side of the slide, consisting of a grid of squares. Each square contains a different colored shape, including circles, leaves, and abstract patterns. A large blue circle with a white border is positioned over the grid, partially overlapping the text area.

Ирээдүйгээ хэрхэн бүтээх вэ?

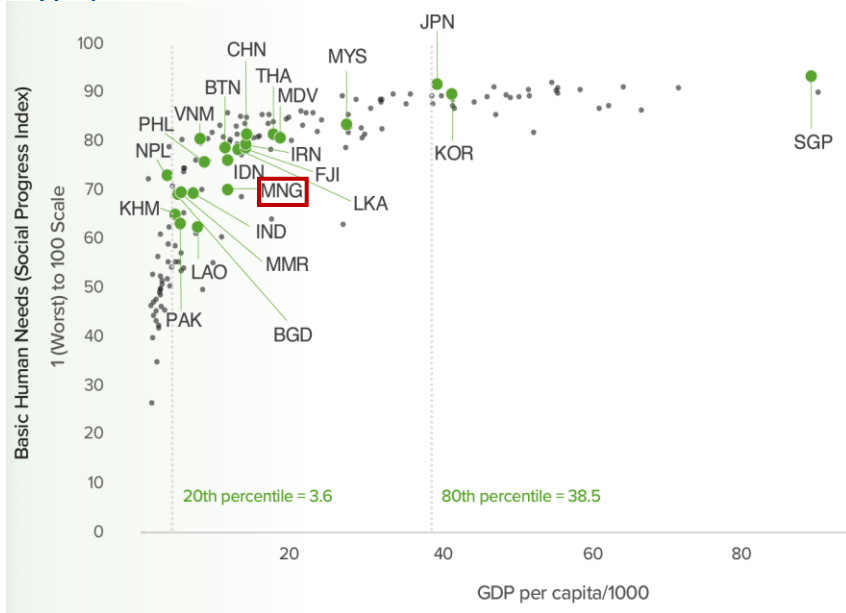
Эдийн засгийн өсөлтийн стратегийг
шинэчлэн тодорхойлох

Эдийн засгийн өсөлтийн стратегийг шинэчлэн тодорхойлох

- Өсөлтийг илүү далайцтайгаар бий болгох
- Өсөлт чухал хэвээр гэхдээ зөв өсөлт хэрэгтэй
- Экспортод тулгуурласан өсөлт нь арга барилаа өөрчлөхийг шаарддаг
- Олон улсын худалдааны хувь хэмжээ 2010 оноос хойш удааширсан
- Гадны боломжуудыг ашиглах - экспортыг төрөлжүүлэх замаар өсөлт гаргах

Нэг хүнд ногдох ДНБ ба хүний үндсэн материаллаг сайн сайхан байдал, 2018 он

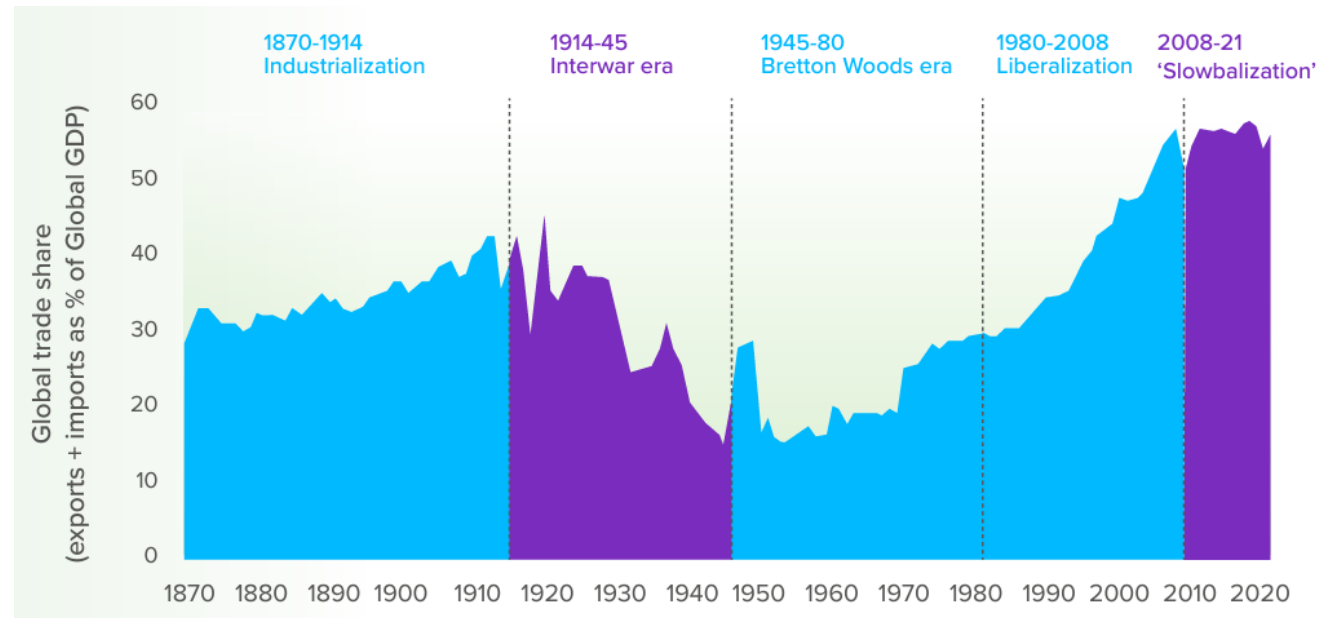
Source: Pritchett (2022), Social Progress Imperative (2022) and Penn World Tables 10.0.

Өсөлтийн стратегиа эргэн харах

Шинэ чиглэлүүд/Бодлогын сонголтууд

- Өсөлтийн стратегиа эргэн харах
- Ногоон хөгжлийн шинэ боломжуудыг эрэлхийлэх
- Бодлогын хөшүүргүүдээ өөрчлөх
- Дотоодын зах зээлийн боломжийг нэмэгдүүлэх
- Хүртээмжийг нэмэгдүүлэх замаар өсөлтийг бий болгох

Худалдааны даяаршлын өөрчлөлт, экспорт, импорт ДНБ-ий хувиар, 1870-2021 он

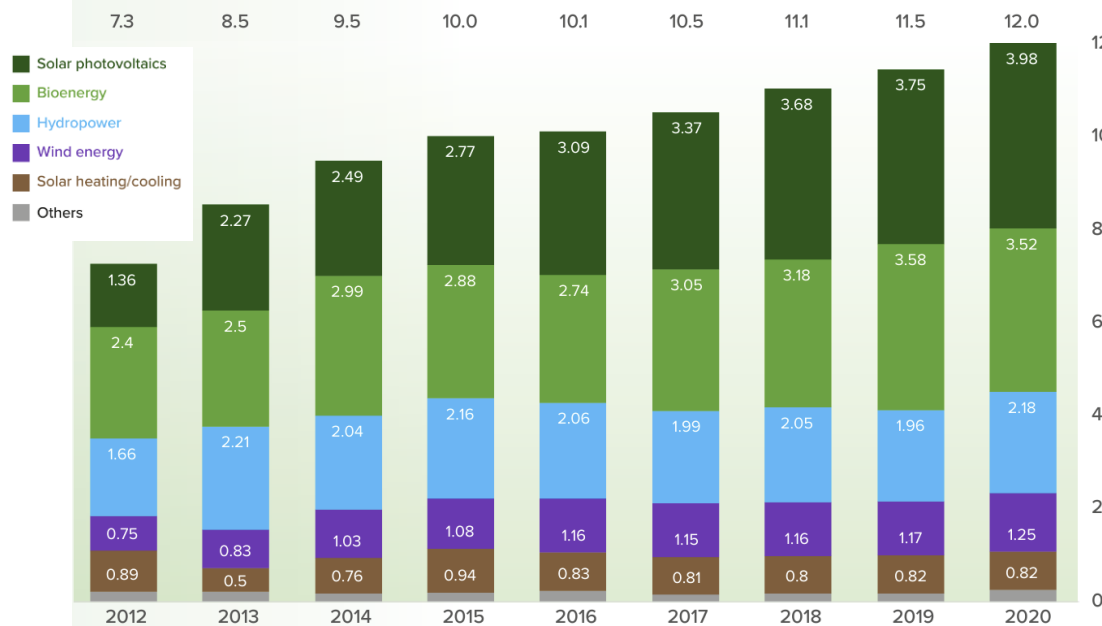

Source: Jorda-Schularick-Taylor Macrohistory Database; Penn World Data (10.0), Peterson Institute for International Economics, World Bank and IMF.

Шинэ боломжуудыг эрэлхийлэх

- Ногоон шилжилт, инновац нь эдийн засгийн боломжийг бий болгодог
- Ногоон, цэнхэр, болон асрахуйн эдийн засгийг хөгжүүлэх
- Байгаль орчны хамгааллыг хүний хөгжилтэй холбох
- Хөдөө аж ахуй, үйлчилгээ, тэдгээрийн уулзвар дахь шинэ боломжуудыг тодорхойлох
- Хөгжилд технологийг хөшүүрэг болгож, хөдөлмөрийн хүчний чадамжийг тэлэх
- Дижитал барааны худалдаа нь үйлдвэрлэлийн болон бусад үйлчилгээний экспортоос хамаагүй хурдан хөгжиж байна

Сэргээгдэх эрчим хүч ба шатах малтмал түлшний хөрөнгө оруулалт (тэрбум доллар).

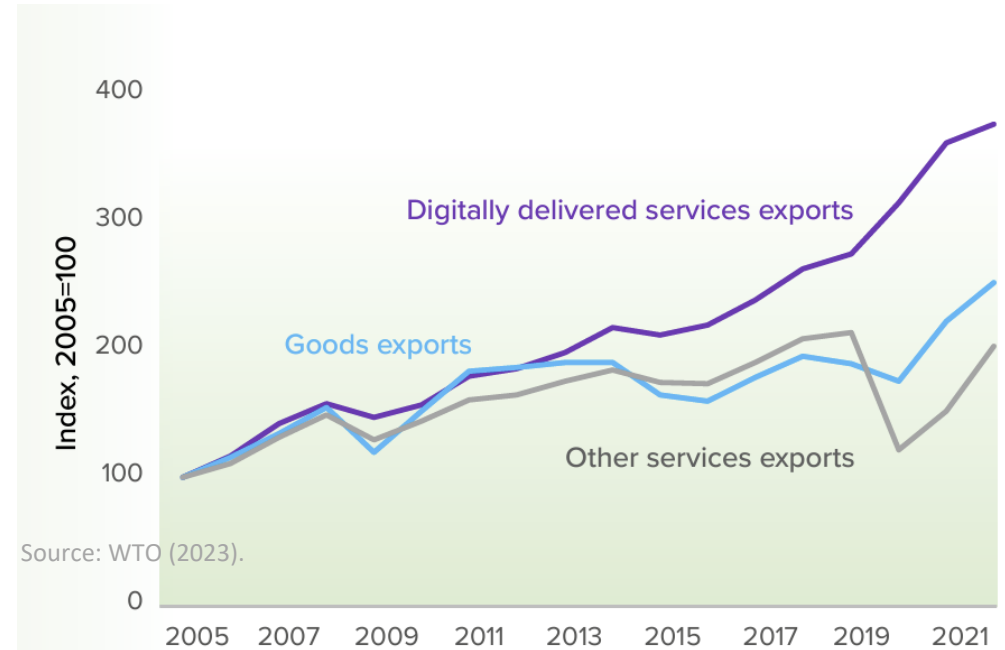

Source: IRENA (2021).

Бодлогын хөшүүргүүдээ өөрчлөх

- Зах зээлийг хөгжлийн төлөө ажиллуулах макро эдийн засгийн бодлогыг бэхжүүлэх
- Бүтцийн өөрчлөлтийг чиглүүлэх зах зээлийн чиг баримжаа
- Техно-үйлдвэрлэлийн бодлогыг өөрчлөх, түлхэц болгох
- Гадагш чиглэсэн бодлого, журмыг хөшүүрэг болгох
- Өөрчлөлтөд нөлөөлөх үр дүнтэй манлайлал ба засаглал

Дижиталд суурилсан үйлчилгээний экспортын өсөлт, 2005-2022 он

Source: WTO (2023).

A decorative vertical pattern on the left side of the slide, composed of a grid of squares. Each square contains a different geometric or organic shape in various colors including green, blue, brown, purple, and yellow. The shapes include circles, leaves, and abstract patterns. A large blue circle with a white border is positioned on the right side of this pattern.

Ирээдүйгээ хэрхэн бүтээх вэ?

Бодит өөрчлөлтийг бий болгохыг эрмэлзэх

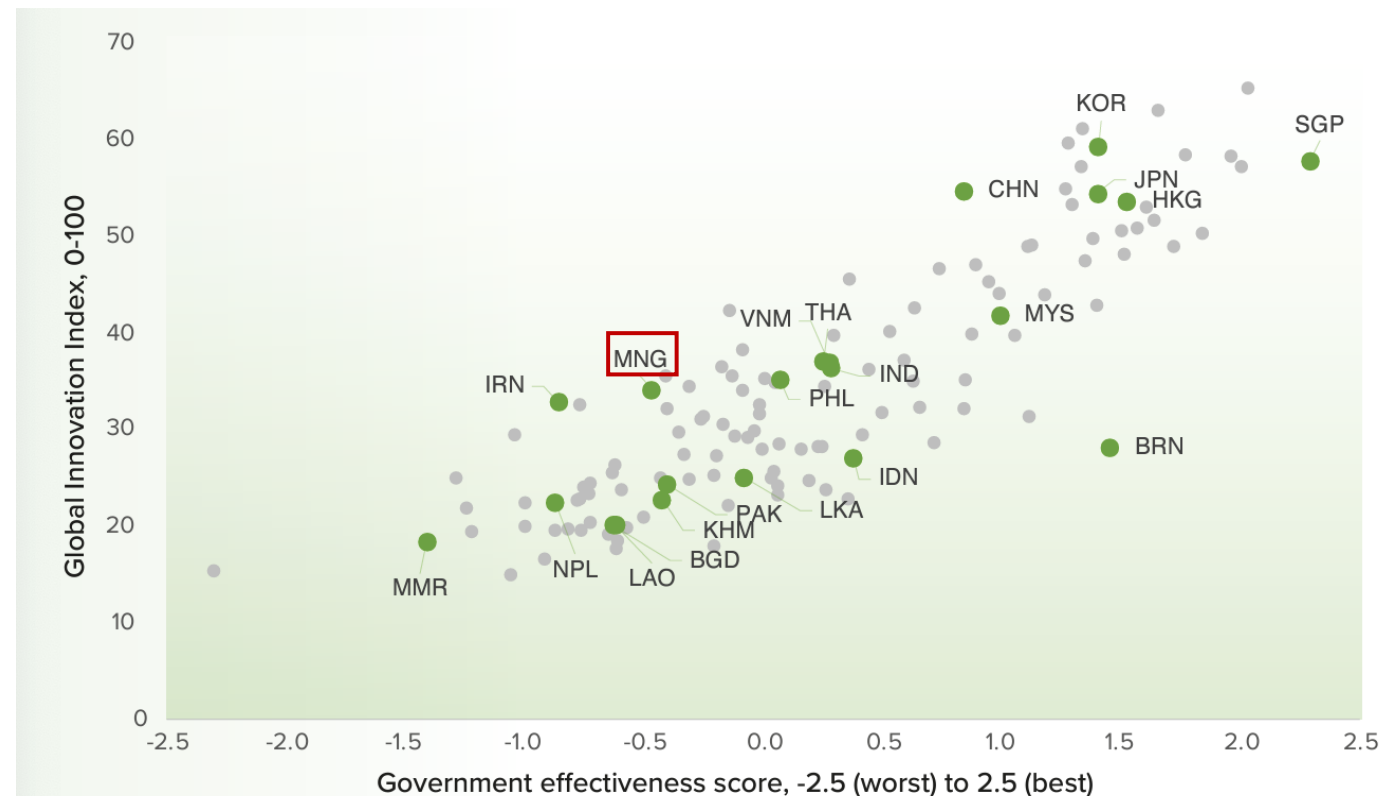
Бодит өөрчлөлтийг бий болгохыг эрмэлзэх

Шинэ чиглэлүүд:

- Зүгээр санал, санаачлага гаргах бус түүнийг бодитоор хэрэгжүүлэх үйлдэл хэрэгтэй
- Шинжлэх ухаан, хэрэгжүүлэх арга замууд нь ихэнхдээ чухал биш мэт тооцогдож байна
- Улс төрийн арга барилын шинэчлэлд илүү их анхаарал хандуулах шаардлагатай байна

Засгийн газрын үр дүнтэй байдал, инновац хоёрын хүчтэй хамаарал

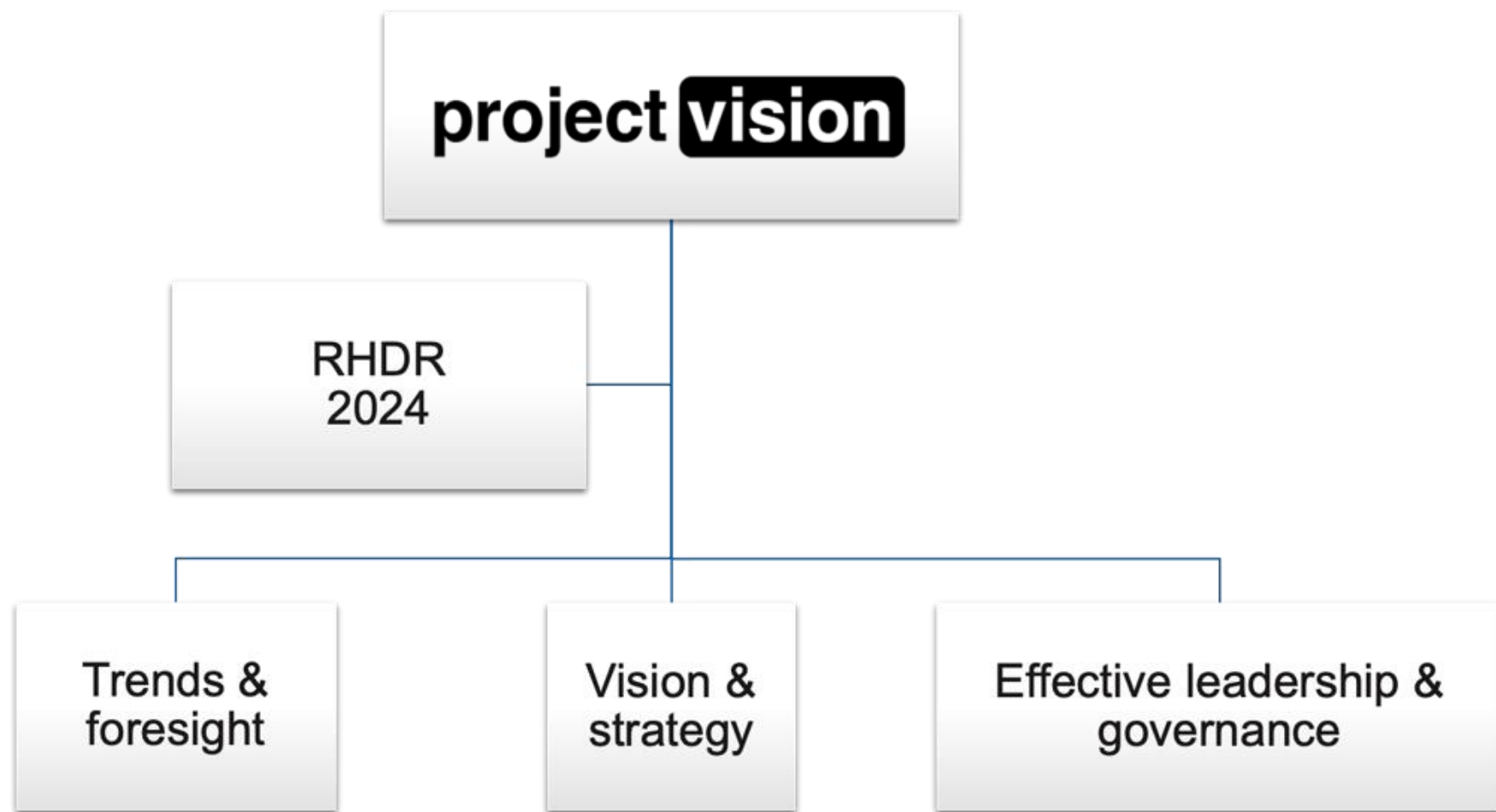

Source: WGI and WIPO.

Ирээдүйгээ бүтээх засаглал

Дараагийн алхам

АНХААРАЛ ХАНДУУЛСАНД БАЯРЛАЛАА

#APacHDR2024

АЗИ, НОМХОН ДАЛАЙН БҮС НУТГИЙН ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙН 2024 ОНЫ ИЛТГЭЛ

ИРЭЭДҮЙГЭЭ БҮТЭЭХ НЬ: АЗИ, НОМХОН ДАЛАЙН БҮС НУТГИЙН
ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙН ШИНЭ ЧИГЛЭЛ

2024 REGIONAL HUMAN DEVELOPMENT REPORT FOR ASIA AND THE PACIFIC

MAKING OUR FUTURE: NEW DIRECTIONS FOR HUMAN
DEVELOPMENT IN ASIA AND THE PACIFIC

2023 оны 11-р сарын 21
МУИС-ийн Номын Сан

21 November 2023
Library of the National University
of Mongolia

АЗИ, НОМХОН ДАЛАЙН БҮС НУТГИЙН ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙН 2024 ОНЫ ИЛТГЭЛ

#APacHDR2024

ХЭЛЭЛЦҮҮЛЭГ: “ИРЭЭДҮЙГЭЭ БҮТЭЭХ НЬ: АЗИ, НОМХОН ДАЛАЙН
БҮС НУТГИЙН ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙН ШИНЭ ЧИГЛЭЛ МОНГОЛ УЛСАД

Чиглүүлэгч:

Ц. ТАМИР

Медиа аналит, Fact-Check Mongolia үүсгэн байгуулагч

Оролцогч:

С.ТУНГАЛАГАТМИР

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны Хүн амын хөгжлийн бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газрын дарга

Оролцогч:

Л.БАЛЧИНЛУВСАН

Эдийн засаг, хөгжлийн яамны Нэгдсэн бодлого төлөвлөлтийн газрын дарга

Оролцогч:

Б. ЛАКШМИ

Эдийн засагч, Эдийн засгийн бодлого, өрсөлдөх чадварын судалгааны төвийн Ерөнхий захирал

Оролцогч:

Н. ЭНХБАЯР

Эдийн засагч, Стратегийн судалгааны хүрээлэнгийн тэргүүлэх судлаач

Оролцогч:

Л. ЦОГ-ЭРДЭНЭ

НҮБ-ын Залуучуудын зөвлөх хорооны Нарийн бичгийн дарга

2023 оны 11-р сарын 28

#APacHDR2024

АЗИ, НОМХОН ДАЛАЙН БҮС НУТГИЙН ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙН 2024 ОНЫ ИЛТГЭЛ

ИРЭЭДҮЙГЭЭ БҮТЭЭХ НЬ: АЗИ, НОМХОН ДАЛАЙН БҮС НУТГИЙН ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙН ШИНЭ ЧИГЛЭЛ

2024 REGIONAL HUMAN DEVELOPMENT REPORT FOR ASIA AND THE PACIFIC

MAKING OUR FUTURE: NEW DIRECTIONS FOR HUMAN DEVELOPMENT IN ASIA AND THE PACIFIC

2023 оны 11-р сарын 28
Их Эзэн Чингис Хаан танхим,
Төрийн ордон

28 November 2023
Chinggis Khaan Hall, State
Palace

АЗИ, НОМХОН ДАЛАЙН БҮС НУТГИЙН ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙН 2024 ОНЫ ИЛТГЭЛ

Please scan the code
to download the
Report, Overview and
Presentation

Кодыг уншуулаад
Илтгэл, Хураангуй тойм
болон Танилцуулгыг
татан авна уу

